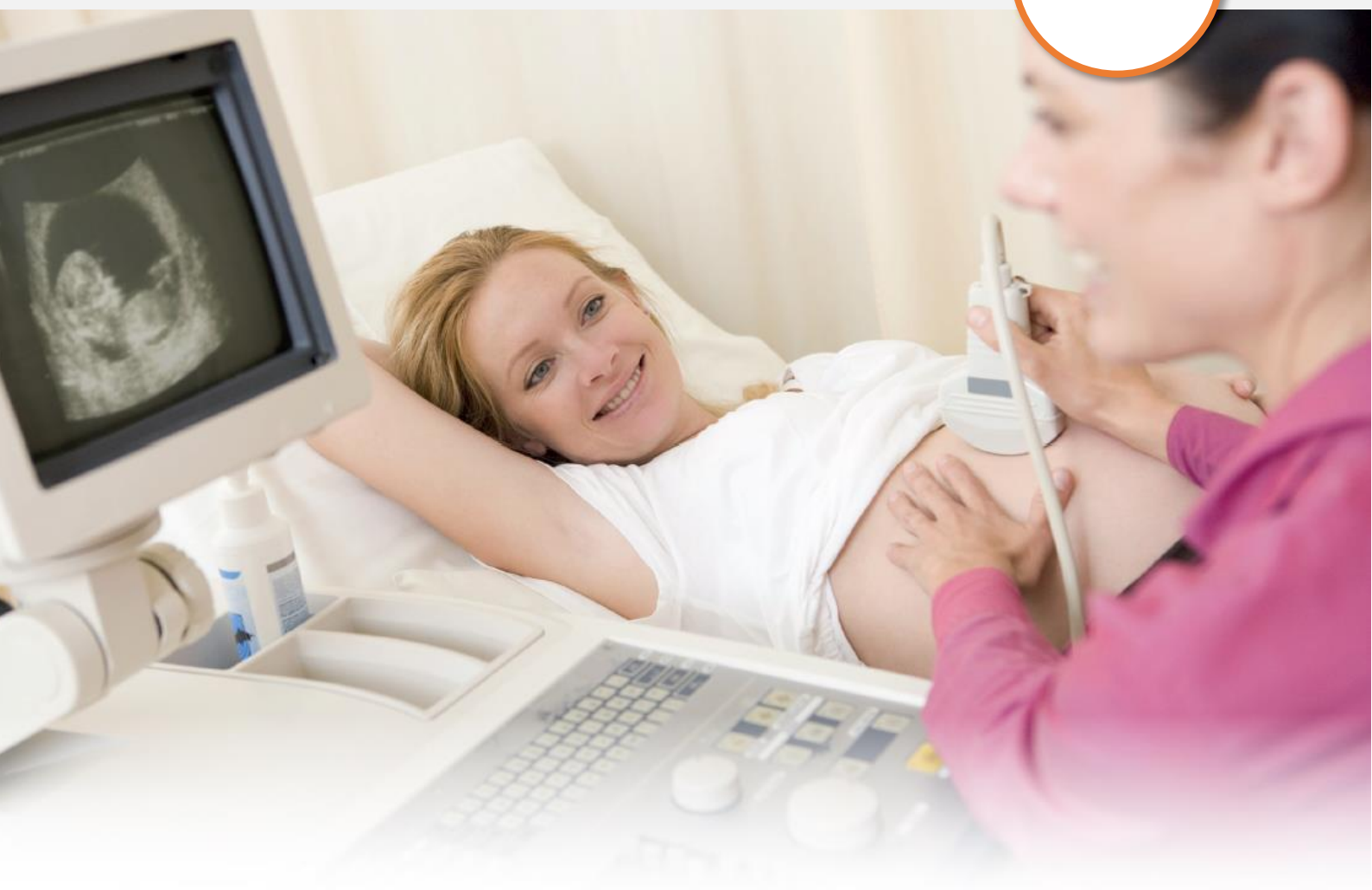

inzwang

Verloskundig Samenwerkingsverband
Gouda en omstreken

Jaarverslag

2023

Inhoud

Voorwoord	4
Visie van In Zwang	5
Deelnemers VSV InZwang	7
1. VSV InZwang	8
1.1 Bestuur	8
2. Vergaderingen en bijeenkomsten	9
2.1 Visiemiddagen	9
3. Relevante onderwerpen in het VSV	10
3.1 Capaciteit	10
3.2 Implementatie van de Zorgstandaard	10
3.3 Kwaliteit	10
3.4 Digitale gegevensuitwisseling	11
3.5 Kansrijke start	11
3.6 Scholing	11
3.7 Federatie VSV's	12
3.8 Financiën	12

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2023 van VSV In Zwang . In Zwang is het samenwerkingsverband van de verloskundigen uit regio Gouda, de maatschap van gynaecologen van het Groene Hart Ziekenhuis, het Groene Hart Ziekenhuis en de kraamzorgorganisaties uit de regio. Met elkaar werken we aan optimale verloskundige zorgverlening in de regio. Hierbij sluiten we aan bij regionale en landelijke ontwikkelingen en proberen we elkaars expertise te benutten en te versterken.

Dit verslag laat zien waaraan het VSV in dit jaar gewerkt heeft. Het geeft een inkijkje in de gang van zaken en de behaalde resultaten. Mocht u nog vragen of suggesties voor ons hebben na lezen van het verslag kunt u altijd contact opnemen met ons.

Vriendelijke groet, namens het gehele bestuur,

Marieke Lagro, voorzitter VSV In Zwang

Visie van VSV InZwang

In Zwang staat voor optimale verloskundige zorg in de regio Gouda en omstreken. Binnen heel In Zwang zal er altijd vanuit de eigen kracht van de vrouw worden gewerkt, fysiologie is en blijft altijd de norm. We streven ernaar dat de zwangere de juiste zorg op de juiste plek krijgt, daarbij rekening houdend met de wens van de cliënt.

Binnen In Zwang werken de zelfstandige verloskundigenpraktijken nauw samen met de zorgverleners van het Groene Hart Ziekenhuis. Hierbij zijn autonomie en verbondenheid de basis. De onderlinge samenwerking resulteert in cliëntgerichte zorg en regionale protocollen. Juist in de overdracht van zwangere en barenden tussen de diverse zorgverleners zal de samenwerking binnen In Zwang tot uiting komen.

Deelnemers VSV InZwang

Groene Hart Ziekenhuis
Open voor iedereen

Bevalt Beter
Praktijk voor geboortezorg

**VERLOSKUNDIGEN
PRAKTIJK
GOUDA**

Wereldkind
VERLOSKUNDE
& ECHOSCOPIE

**Verloskundigenpraktijk
Bodegraven**

Verloskundigenpraktijk
Boskoop, Hazerswoude en Benthuizen

Naviva
Kraamzorg

Verloskundigenpraktijk
**Uitgerekend
Woerden**

Verloskundigen
ZUIDPLAS

de Waarden
KRAAMZORG

de kraamvogel

RST
Zorgverleners

Promessa
VERLOSKUNDIGEN

1. VSV InZwang

In 2023 bestond VSV In Zwang 15 jaar en dat hebben dat jubileum is onopgemerkt aan ons voorbij gegaan. De Stichting In Zwang werd in 2008 opgericht door Eric Hallensleben, toentertijd gynaecoloog in het GHZ en Nel Hagen, toentertijd eerstelijnsverloskundige in Schoonhoven. Inmiddels zijn Stichting en VSV losgekoppeld: de Stichting beheert het echobureau en ondersteunt het VSV financieel. Het VSV is in afgelopen jaren gegroeid, heeft een sociocratische organisatiestructuur gekregen en blijft gemotiveerd de kwaliteit van de verloskundige zorg waarborgen en verbeteren. We zijn trots op de goede gezamenlijke protocollen en een commissie die dat beheert, een goed functionerende perinatale audit, een Ouderraad, interessante en goed bezochte informatieve VSV's, de Goudse GeMOET en regelmatige verloskundig inhoudelijke overleggen tussen verloskundigen en gynaecologen.

Capaciteit was het meest urgente onderwerp in 2023. Naar aanleiding van een zeer geslaagde visiemiddag werd een werkgroep Capaciteit gevormd. Eind oktober was een hele middag gewijd aan dit onderwerp. Beide middagen zorgden voor energie en verbinding en het is de verantwoordelijkheid van het hele VSV dat dit wordt voortgezet in 2024.

Het VSV InZwang

- Is het samenwerkingsverband van: verloskundigenpraktijken en kraamzorgorganisaties werkzaam in de regio Gouda, vakgroep gynaecologie en Vrouw Kind Centrum van het Groene Hart Ziekenhuis.
- Heeft tot doel gezamenlijk zo goed mogelijk verloskundige zorg in de regio Gouda te leveren conform de vigerende zorgstandaard. Hiervoor vindt regelmatig overleg plaats over voortgang van de ingestelde werkgroepen, gezamenlijke protocollen, samenwerking, onderwijs en deelname aan wetenschappelijk onderzoek.
- Functioneert als netwerkorganisatie en besluit op termijn of de juridische vorm wordt geformaliseerd.
- Gebruikt het Sociocratisch Kring Model voor besluitvorming in het VSV. Dit houdt in dat de besluiten worden genomen in de besluitvormende kring. Werkgroepen en onderliggende kringen leveren onderwerpen voor besluitvormend VSV aan in de vorm van voorleggers. De onderwerpen kunnen informerend, meningsvormend of besluitvormend zijn. De betrokken partijen zorgen dat deze zaken in de onderliggende kringen voor besproken worden, zodat er sprake is van een slagvaardig VSV.

1.1 Bestuur

Het bestuur bestond uit:

- Marieke Lagro namens de vakgroep gynaecologie (voorzitter) (mei 2020)
- Ilse Rijkaart namens de eerstelijnsverloskundigen (februari 2020)
- Karolien van Geffen namens de kraamzorg tot september 2023
- Marije Droogendijk namens het GHZ (januari 2021)
- Julia Spiertz namens de kraamzorg vanaf september 2023

Mary Driesen ondersteunt het VSV bij de administratie en notuleren van vergaderingen.

2. Vergaderingen en bijeenkomsten

Het bestuur In Zwang vergaderde zes keer.

Het Besluitvormend VSV vergaderde vier keer. Het VSV in november is afgezegd omdat er onvoldoende onderwerpen waren om te bespreken.

Het Informatief VSV is zes keer georganiseerd. Over de volgende onderwerpen zijn presentaties gegeven: Homerun over Licht Verstandelijke Beperking (LVB), uitkloppen navelstreng, epidurale analgesie, start Remifentanil in GHZ, prenataal huisbezoek (JGZ), gebruik triagewijzer, perineumschade en totaalruptuur (voorkomen, risicofactoren, preventie, Module 3 en advies volgende zwangerschap), GO-poli (groei neonaten), VIM procedure, protocol preventie recidief vroeggeboorte, BabyConnect, Foleycatheter in de 1^e lijn, duurzaamheid in de verloskunde, onderzoek naar waarom mensen met christelijke geloofsovertuiging geen SEO willen, 1^e lijns psychologische praktijk.

2.1 Visiemiddagen

Op 16-02 was een Visiemiddag o.l.v. Paul Dorrepaal waar met een grote groep afgevaardigden vanuit de eerstelijns, ziekenhuis en kraamzorg gesproken hebben over wat we als VSV hebben bereikt, hoe de samenwerking is en de toekomst van de geboortezorg in de regio. Het was een vruchtbare middag met een goede sfeer waarin onderlinge verbinding tot stand kwam. Er werden drie gezamenlijke onderwerpen gekozen die verder onderzocht en uitgewerkt zouden worden

1. Capaciteit (problematiek en eerstelijnsgeboortecentrum)
2. Alle intakes in de eerste lijn/shared care
3. Goudse Gezellige Geboortezorg voor het werkplezier, samen scholing volgen en de verbinding.

Op de 2^e visie/beleidsmiddag op 31-10-2023 werd dieper ingegaan op het onderwerp capaciteit met presentaties van Lian Siebelt (Ketenregisseur van VSV Dordrecht) vertelde over welke akkoorden en subsidies van belang zijn voor de geboortezorg, de verschillende regio's/samenwerkingsverbanden waar we onder vallen (zorgkantoorregio, ROAZ, Kansrijke Start) en dat het van belang is om te weten wat er speelt en hoe je zorgt dat je invloed hebt. Elizabeth van Welie, directeur EVAA Amsterdam vertelde over opzetten eerstelijnsgeboorte centrum. Ferry Boekhorst liet zien hoe groei van de geboortezorg op allerlei onderdelen in het ziekenhuis doorwerkt. Er was goede discussie en een aantal punten zal nader worden onderzocht voor de volgende beleidsmiddag in januari 2024.

3. Relevante onderwerpen in het VSV

3.1 Capaciteit

Het onderwerp capaciteit heeft zowel landelijk, regionaal en in ons VSV veel aandacht gehad. VSV in Zwang ligt in een regio waar veel nieuwe woonwijken worden gebouwd. Vanaf 2018 is er toename in aantal zwangeren en bevallingen met een extra piek, ook landelijk, in 2021. In 2022 en 2023 is het aantal bevallingen vergelijkbaar met 2020. In de zomerperiode was er in GHZ en omliggende regio's soms een tekort aan personeel/bedden en dit maakte dat de eerstelijns verloskundige praktijken van In Zwang niet altijd terecht konden in het Groene Hart Ziekenhuis. Het onderwerp capaciteit kwam als belangrijk punt uit de Visiemiddag en er is een werkgroep capaciteit samengesteld om dit onderwerp verder te onderzoeken.

Ook in de kraamzorg was er tekort aan kraamverzorgenden: er is een partuspool gemaakt van kraamverzorgenden uit de vier kraambureaus (De Waarden, Naviva, Kraamvogel, RST). Er staat altijd een kraamverzorgende op wacht voor de gehele regio. Als er meerdere partussen tegelijk zijn is er een back-up lijst. Ook de tijden en duur van opstartzorg is aangepast.

Het VSV neemt deel aan ROAZ-overleg (Netwerk Acute Zorg West).

3.2 Implementatie van de Zorgstandaard

Tot vorig jaar rapporteerden we over de voortgang van implementatie van de Zorgstandaard Integrale Geboortezorg. In het afgelopen jaar hebben we de Implementatietool niet gebruikt. Een aantal onderwerpen is in ontwikkeling in werkgroepen zoals gezamenlijke intake en vormgeven van voorlichtingsfilmmpjes in het kader van uniforme informatievoorziening.

3.3 Kwaliteit

Commissie kwaliteit

De leden zijn: Marianne Aantjes (eerstelijnsverloskundige), Cora Rehorst (kwaliteitsmedewerker De Waarden), Conny van Buren (kwaliteitsmedewerker GHZ), Marieke Lagro (gynaecoloog).

De commissie heeft als doel om alle activiteiten die op het gebied van kwaliteit van zorg plaats vinden in het VSV samen te voegen en te monitoren. De commissie kan verbetertrajecten met PDCA-cyclus stimuleren.

In 2022 en 2023 is de commissie niet bijeengewees en is de commissie ontbonden. Het plan is om als er financiële ondersteuning vanuit Ministerie VWS (VSV basiskader) komt iemand aan te stellen met ervaring met kwaliteitsbeleid (bv kwaliteitsmedewerker) om een compleet kwaliteitsdocument en beleid vast te stellen.

Indicatoren

Elk jaar wordt een jaarverslag gemaakt op basis van Perined cijfers. In 2021 is de aanlevering van cijfers en grafieken door Perined veranderd. In 2022 was de aanlevering van data door Perined laat en incompleet. De cijfers van 2022 zijn op informatief VSV van juni gepresenteerd met een slag om de arm omdat er problemen zijn met aanlevering van data van eerstelijns praktijken.

Perinatale audit

In 2023 werd drie keer een perinatale audit gedaan. Tijdens de audit zijn alle leden van het VSV welkom. De bevindingen uit de perinatale audits leiden tot verbeterplannen. Onder deze verbeterplannen vallen onder andere verandering van protocol en scholing.

Multidisciplinair overleg

Elke verloskundige praktijk heeft een vaste gynaecoloog met wie op regelmatige basis overlegd wordt over zwangere vrouwen. Tijdens dit overleg vindt ook terugkoppeling van ervaringen uit 1^e en 2^e lijn plaats.

Calamiteiten en incidenten

Het VSV heeft een regionaal beleid met betrekking tot het omgaan met calamiteiten en incidenten.

Bij ketenzorg is het belangrijk dat de hele casus wordt onderzocht, niet alleen het gedeelte waarvoor de melder verantwoordelijk was. De ketenpartners dienen bij voorkeur samen een rapportage in. Al deze partners zijn aantoonbaar actief betrokken bij het opstellen van de rapportage.

Iedere organisatie, zoals kraamzorg en Groene Hart Ziekenhuis, heeft een systeem om veilig incidenten te melden (VIM). In 2019 is een systeem ontwikkeld voor de eerstelijns verloskundige zorg in de regio. Daarnaast is het mogelijk om transmuraal een VIM te doen. In 2023 zijn er 2 meldingen gedaan.

Protocollen

De protocollencommissie bestaat uit Lore de Meutter (PA Klinische verloskundige) en Marije de Vos (eerstelijnsverloskundige). Zij houden regie over welke protocollen herzien dienen te worden. In het besluitvormend VSV worden voorstellen gedaan voor nieuw te maken protocollen en worden de (herziene) protocollen besproken en goedgekeurd.

In 2023 zijn de volgende (herziene) protocollen door besluitvormend VSV aangenomen: Diabetes Gravidarum, Serotiniteit, Obesitas, Preventie Recidief Spontane Vroeggeboorte. Er is een werkgroep gevormd voor nieuw protocol "Foley in de 1^e lijn".

3.4 Digitale gegevensuitwisseling

Binnen het VSV bestond al langere tijd de mogelijkheid voor de tweedelijns zorgverleners om digitaal te kijken in het zwangerendossier van eerstelijns verloskundige praktijken die werken met Onatal. In 2021 heeft het VSV zich aangesloten bij BabyConnect om deze digitale gegevensuitwisseling uit te breiden. Babyconnect is een versnellingsprogramma voor informatie-uitwisseling tussen patiënt/cliënt en professional voor instellingen in de geboortezorg, inclusief jeugdgezondheidszorg, kinderarts en huisarts. Eind 2022 was duidelijk dat een doorontwikkeling van de al bestaande digitale gegevensuitwisseling niet voor de hand lag: samen met twee andere VSV's uit de regio is toen gekozen voor de samenwerking met Hinq (ook op landelijke niveau). Marije Droogendijk, Karolien van Geffen en Ilse Rijkaart vertegenwoordigen het VSV in de verschillende werkgroepen van dit project. Na de zomer is de Perihub door de ontwikkelaar stopgezet.

3.5 Kansrijke start

Binnen het VSV zijn gemeente Gouda en gemeente Zuidplas actief met een coalitie Kansrijke Start. De gemeente Gouda heeft een lokale sociale kaart. Er is een 2^e netwerkbijeenkomst geweest in het stadhuis van Gouda. Er is overleg geweest met GGD Hollands Midden.

3.6 Scholing

Scholing is van groot belang om optimale zorg te kunnen verlenen. Het samen scholen van de eerste en tweede lijn is enorm waardevol voor de samenwerking en komt ten goede aan de zorg voor de zwangere.

De werkgroep scholing bestaat uit: Ayla Zijda (eerstelijnsverloskundige), Renate Vink (eerstelijnsverloskundige), Jiska Hertenberg (O&G verpleegkundige), Barberieke Reijm (O&G verpleegkundige), Marleen van Nieuwkoop (O&G verpleegkundige), Sofie van Gemert (tweedelijnsverloskundige), Heleen Houtsmuller (PA klinisch verloskundige), Kinge Bergsma (gynaecoloog), Ferry Boekhorst (gynaecoloog) en Marieke Lagro (gynaecoloog).

De werkgroep organiseert verschillende scholingen, voor zowel de eerste als tweede lijn. In 2023 zijn er 6 scholingen geweest.

De GEMOET (Goudse Eerste lijns MOET training) werd een keer georganiseerd. Hierin worden de eerstelijns verloskundigen getraind om op een gestructureerde wijze alle crisisvaardigheden te behandelen met scenariotrainings. De trainers bij de GEMOET zijn gynaecologen, ambulance broeder en tweedelijns verloskundigen.

Scholing kraamzorg: kraamverzorgenden, die in de partuspool van het Groene Hart Ziekenhuis zitten, worden ook geschoold op crisisvaardigheden. Deze scholing wordt gegeven door twee eerstelijns verloskundigen en twee verloskundigen uit het GHZ. Deze scholing heeft in 2023 een keer plaatsgevonden.

In het GHZ is er vier keer scholing geweest voor verpleegkundigen. Dit zijn mini-MOET trainingen waarbij ook klinisch verloskundigen en arts-assistenten worden getraind. De trainers zijn klinisch verloskundigen en een gynaecoloog.

3.7 Federatie VSV's

In Zwang is lid van Federatie van VSV's. Er zijn 72 VSV's hierbij aangesloten. Er zijn twee bijeenkomsten geweest waar bestuursleden aanwezig waren. Marije Droogendijk is voorzitter geworden.

Consortium Geboortezorg Zuidelijke Noord Holland

VSV In Zwang valt onder het Geboortezorg Consortium ZNH. Dit Consortium was tot voor kort niet actief, maar er is een kartrekker aangesteld en eerste bijeenkomst is op 20 december. De bedoeling van het Consortium is dat zij de VSV's ondersteunen bij het ophalen van belangrijke (onderzoeks)vragen en uitvoeren van projecten. Het is het idee dat de Consortia straks de aanvragers zullen zijn voor de VSV's van de ZonMw-subsidies voor het VSV-basiskader (samen met Federatie).

3.8 Financiën

Jaarlijks wordt in het besluitvormend VSV een begroting vastgesteld. Stichting In Zwang draagt jaarlijks bij. Dit is de contributie voor de eerstelijnsverloskundige en de gynaecologen, bankkosten, website enz. Ook biedt Stichting In Zwang per jaar maximaal 80 uur secretariële ondersteuning.